

Kaotatud paradiisi otsimas

Estonia Teatri käesolev hooaeg on seni olnud helde eelkõige opereti ja ooperi austajale. Hinnatud külalis-lavastajate käe all on taas kord ilmalgust näinud J. Straussi "Viini veri" ja G. Verdi "Don Carlo". Tegelikult on teatritegijatel meeles püsinud ka balletihuvilised — 24. novembril esietendub "CREDO".

"Credo" on lavastaja ja koreograafi Mai Murdmaa kahest lühiballetist koosnev balletiõhtu, mille ettevalmistamisega on hõivatud ka mitmed inimesed väljastpoolt Estonia Teatrit, kellega lavastajat seob juba pikaajalisem koostöö: kunstnik Andris Freibergs on Lätist ning valguskunstnik Lloyd Sobel USA-st. Lavatulemus töötab tulla suurepärase, sest Mai Murdmaa sõnul seob neid ühtne kujundlik mõtlemine, kujutades laval toimuvat enda funktsioonist lähtuvalt ette konkreetsete ideede kokkulangemiseni sarnaselt.

Lavastuse repetiitorid on Aime Leis, Helmi Puur, Saima Kranig, muusikaline konsultant Toomas Siitan.

Koreograaf ja lavastaja Mai Murdmaa ei vaja ilmselt pikeimat tutvustust, sest tema mitmepalgelised ja mällusööbivad tööd on võitnud tunnustust ka väljaspool koduteatrit. Ta on edukalt lavastanud nii Venemaal, Ukrainas, Lätis ja Kesk-Aasias kui ka Soomes, Ungaris ja USA-s. Mai Murd-

maad iseloomustab koreograafina eelkõige klassikaliste ja kaasaegsete tantsuelementide ühendamine, teda huvitav teemadering on aga muutunud üha süvenenumalt elu eetiliste ja filosoofiliste probleemide keskseks.

Andris Freibergs töötab praegu Läti Rahvusopera peakunstnikuna ja Läti Kunstiakadeemia lavakujunduse kateedri juhatajana. Ta on kujundanud ligi 125 lavastust, muu hulgas ka Saksamaal, Venetsueelas, Poolas. Estonia Teatris on avanenud võimalus nautida tema kunstnikutööd balletides "Maarjamaa lunastus", "Kuritöö ja karistus", "Don Juani mäng" ja "Catulli Carmina. Carmina Burana".

Ballett on valguskunsti kuulsat Lloyd Sobeli teine koostöö Mai Murdmaaga. Eelmine lavastus Estonia Teatris oli "Kuritöö ja karistus" 1991. aastal. Lloyd Sobel on töötanud oma alal pikki aastaid erinevates tantsutruppides ja teatrites üle kogu Ameerika Ühendriikide, olles viimastel aastatel seotud rohkem Atlan-

ta Balleti lavastuste kujundamisega. Praegu töötab Lloyd Sobel koostöös Georgia Tehnoloogia Instituudi ja Atlanta Balletiga välja uusi valgustehnoloogiad tantsuteatrite tarbeks, mille tulemusi võib näha 1996. aasta olümpiamängudel Atlantas. Ta on olnud ka heaks nõuandjaks meie teatritele.

"Credo" lühiballetides

"Kaotatud paradiis" ja "Maarja Magdaleena" püüab Mai Murdmaa mõtestada lahti headuse ja kurjuse, inimese vastuolulisusest joutuvaid probleeme, püüdmata seejuures muutuda õpetavaks. Selleks et rabelda välja praegu maailma valdavast vaimesuse kriisist, peab nii kurjuse kui ka headuse poolust kandev inimene alustama maailma muutmist iseendast, sest "kõiksusesse kanduv armastus on igavene ja ainus, mis loob ja inimkonda edasi viib".

Lühiballetis "Kaotatud paradiis" on kasutatud poola avangardisti Krzysztof Penderecki nelja teost, mille intensiivne ekspressiivsus, hukku ja kaost mõjusalt väljendav helikeel inspireeris Mai Murdmaad. Muide, ka Penderecki loomingusse kuulub helitöö "Kaotatud paradiis", mille kontseptsioon on lavastaja taotlustega vägagi sarnane.

• Hetk proovisaalis: KAIE KÕRB (Maarja Magdaleena) ja VIESTURS JANSONS (Jeesus).

HARRI ROSPU foto

Esietendusel tantsib Evat Tatjana Voronina (samas osas ka Kati Ivaste ja Inna Sõrmus), Aadamat Vitali Nikolajev (Vladimir Klepinin, Toomas Rätsepp) ja Madu Tatjana Kilgas (Kaire Kasetalu).

"Maarja Magdaleena" aluseks on võetud katkendid Johann Sebastian Bach'i teostest, kuigi töö algusjärgus oli

mõeldud ka G. F. Händeli muusikale. Väga suurt tantsijaisiksust eeldava Maarja Magdaleena rolli lõi lavastaja mõeldes Kaie Kõrbile, kes tunnistas, et peab seda osa enda jaoks üheks raskemaks, sest teema — Maarja Magdaleena muutumine patusest naisest pühakuks — tuleb sügavuti välja tuua väga piiratud aja jooksul (on ju tegemist lü-

hiballetiga). Maarja Magdaleenat tantsivad ka Ingrid Iter ja Inna Sõrmus. Jeesuse osa on etenduses Viesturs Jansoni või leedulase Peteras Skirmantase kanda.

ANNE RAHU